ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ — ΤΟΥ ERNEST DAUDET

Η ΜΗΤΡΥΙΑ

Ὁ Εἰσαγγελεὺς εἶχε τελειώσει τὸ κατηγορητήριό του καὶ ὁ πρόεδρος ἔδωκε τὸ λόγο σιὸν συνήγορο τῆς κατηγορουμένης. Κατάχλωμη, μαυροφορεμένη ἡ δεσποινὶς Ζουλιέτα Λαβαρντέν, ἔρριξε γύρω της μιὰ γλυκειά, ἥσυχη καὶ περήφανη ματιά, κι' ἐπρόσεξε τί θὰ ποῦν.

Σὰν εἶδε τὸν συνήγορό της νὰ σηκώνεται καὶ νὰ ἑτοιμάζεται νὰ μιλήσῃ φόρεσε ἕνα μαῦρο μάλλινο σάλι, ἔβγαλε τὸ πέπλο ἀπ' τὸ πρόσωπό της καὶ σκυμμένη ἐμπρὸς, μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα στὰ γόνατά της, περίμενε ἀτάραχη κι' ἀδιάφορη γιὰ τοὺς δυὸ χωροφύλακας ποὺ τὴν φυλάγανε καὶ γιὰ τὶς περίεργες ματιὲς τοῦ κόσμου.

— Ἔχετε τὸν λόγο, κύριε! ξαναεῖπεν ὁ πρόεδρος στὸν συνήγορό της.

— Κύριοι ἔνορκοι, εἶπεν αὐτός, γιὰ νὰ μπορέσω νὰ μάθω καταλεπτῶς τὰ αἴτια τοῦ κακουργήματος ποὺ διέπραξε ἡ πελάτις μου, ἐζήτησα νὰ μοῦ παραδώσῃ αὐτὸ τὸ ὑπόμνημα ποὺ βλέπετε. Δὲν ἔχω νὰ εἰπῶ τίποτε. Μονάχα θὰ σᾶς τὸ διαβάσω, κι' αὐτὸ εἶνε καὶ ἡ ἀγόρευσίς μου.

Ἄρχισε συγχρόνως νὰ διαβάζῃ:

— Μὲ ἐξορκίσατε, Κύριε συνήγορε, νὰ σᾶς ὁμολογήσω ὅλη τὴν ἀλήθεια, ἔγραψα λοιπὸν γιὰ σᾶς ἐδῶ πῶς συνέβη τὸ κακούργημά μου, ὅπως τὸ λέγει ὁ νόμος, ἐνῶ ἐγὼ τὸ θεωρῶ ἔργον δικαιοσύνης καὶ νόμιμη ὑπεράσπιση!

»Τὶς ἐξηγήσεις ποὺ θὰ σᾶς δώσω τὶς ἀρνήθηκα στὸν ἀνακριτὴ ὅταν τὸν εἶδα νὰ πλανᾶται σὲ ὑποθέσεις χωρὶς καμιὰ βάσι. Δὲν εἶπα τίποτε, γιατὶ τότε ζοῦσε ἀκόμα ὁ πατέρας μου καὶ ἔπρεπε γιὰ ἐκεῖνον νὰ σιωπήσω. Τώρα ὅμως εἶνε πεθαμένος. Εἶχα τὴν δυστυχία νὰ τὸν χάσω ὅταν ἡ ἀνάκρισις ἐτελείωσε. Ἀπέθανεν ἀπὸ λύπη καὶ ἀπελπισία, βλέποντας νὰ παραπέμπουν τὴν κόρη του στὸ κακουργοδικεῖο. Σήμερα δὲν ὑπάρχουν πειὰ οἱ λόγοι ποὺ μ' ἀνάγκασαν τότε νὰ σιωπήσω καὶ θὰ τὰ εἰπῶ ὅλα:

»Εἶμαι εἴκοσι χρονῶν, Κύριε, γεννήθηκα στὸ Παρίσι, στὸ σπῆτι μας στὴν ὁδὸν Σαντιέ, ποὺ ἦταν καὶ τὰ καταστήματα τοῦ πατέρα μου, ὁ ὁποῖος ἦταν πολὺ γνωστὸς στὸν ἐμπορικὸ κόσμο. Ἡ μητέρα μου ἀπέθανε λίγους μῆνας ὕστερα ἀπ' τὴ γέννησί μου.

»Ἤμουν δεκαεφτὰ χρονῶν ὅταν ἡ ἀπροσδόκητη ἀπόφαση τοῦ πατέρα μου νὰ ξαναπαντρευτῇ, ἀναστάτωσε κυριολεκτικῶς τὴν ζωή μου! Εἶχα δεῖ τὴν μητρυιά μου πρώτη φορὰ στὸ θέατρο, ἕνα βράδυ, μέσα στὸ θεωρεῖο μας.

»Ὁ πατέρας μου μὲ εἶχε προειδοποιήσει γι' αὐτό. Εἶνε, μοῦ εἶχε εἰπεῖ, μιὰ χαριτωμένη γυναῖκα τριάντα χρονῶν, χήρα χωρὶς παιδιά.

»Ἦταν πραγματικῶς μιὰ γυναῖκα μὲ ἀγαλματῶδες κορμί, μὲ μαῦρα μάτια καὶ μαλλιά, ἀπὸ κεῖνες ποὺ δὲν μένουν ἀπαρατήρητες πουθενά. Μ' ὅλα ταῦτα ἐμένα οὔτε ἡ ἐμορφιά της μοῦ ἄρεσε, οὔτε οἱ τρόποι της. Τί μποροῦσα ὅμως νὰ κάμω; Ἂν οἱ γονεῖς ἤξεραν τὸ κακὸ ποὺ κάνουν συχνὰ στὰ παιδιά τους ξαναπαντρευόμενοι, θὰ προσέχανε πολὺ προτοῦ δώσουν σὲ μιὰ ἄγνωστη γυναῖκα τὴν ἄδεια θέσι τῆς πεθαμένης συζύγου των...

»Ἐν τούτοις ὁ πατέρας μου ξαναπαντρεύτηκε καὶ οἱ φόβοι μου ἐπραγματοποιήθηκαν. Ὕστερα ἀπὸ ἕξη μῆνες εἶχα μιὰ ἄσπονδη ἔχθρα μέσα στὸ σπῆτι μου! Στὴν ἀρχὴ μαλώναμε μὲ τὴν μητρυιά μου γιὰ τὸ τίποτα. Ἀργότερα δὲν ὑπόφερε ἡ μιὰ τὴν ἄλλη! Ἡ μητρυιά μου κατέκρινε τὰ γοῦστα μου, περιέπαιζε τὰ αἰσθήματά μου καὶ τὶς τουαλέττες μου. Ὁ πατέρας μου λυπότανε γιὰ ὅλα αὐτὰ καὶ προσπαθοῦσε νὰ μᾶς συμφιλιώσῃ. Βλέποντας ὅμως τὸ ἀδύνατον ἔλπιζε πῶς μονάχα ὁ γάμος μου θὰ μποροῦσε νὰ γιατρέψῃ αὐτὴ τὴ θλιβερὴ κατάστασι.

Ὕστερα ἀπ' τὸ γάμο τοῦ πατέρα μου, ὁ ταμίας του πλιρτήθη καὶ τὴν θέσι του τὴν πῆρε κάποιος Ζιλμπέρτ Μπεράν, ἕνας νέος, βαφτιστικὸς τοῦ πρώτου ἀντρὸς τῆς μητρυιᾶς μου καὶ προστατευόμενός της! Σὰν ἀνέλαβε τὴν θέσι του αὐτὴ ἦρθε στὸ σπῆτι νὰ μᾶς εὐχαριστήσῃ καὶ ἡ μητρυιά μου μοῦ τὸν σύστησε. Μοῦκανε κακὴ ἐντύπωσι τὸ γλυκανάλατο πρόσωπό του καὶ τὸ μεγάλο λοῦσο του ποὺ δὲν συμβιβαζότανε μὲ τὸν μισθό του. Γι' αὐτὸ μὲ ἄφησε ψυχρά. Πρὸ πάντων μὲ πείραξε ἡ οἰκειότης καὶ ἡ ἐλευθερία μὲ τὴν ὁποίαν μιλοῦσε στὴν μητρυιά μου!

Σκέφθηκα νὰ μεταδώσω τὶς ἐντυπώσεις μου αὐτὲς στὸν πατέρα μου, μὰ σιώπησα, γιατὶ ἔβλεπα πῶς τὸν διευθύνει πειὰ ἡ μητρυιά μου. Ἐντὸς ὀλίγου ὁ ταμίας Ζιλμπέρτ ἔγινε οἰκεῖος, ὁμοτράπεζος, ὁ ἔμπιστος τῆς μητρυιᾶς μου, κατέκτησε χάρις σ' αὐτὴν τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ πατέρα μου, ὁ ὁποῖος τοῦ ἔδιδε πειὰ καὶ μερίδιο ἀπ' τὰ κέρδη τοῦ καταστήματος, ἀφίνοντάς τον νὰ διαχειρίζεται τὰ χρήματα τοῦ ταμείου. Ἕνας στενὸς συγγενής μας δὲν θάχε τέτοια τύχη!

Ἔξαφνα ἔμαθα πῶς ὅλος ὁ κόσμος τὸν θεωροῦσε τὸν κύριον αὐτὸ σὰν τὸν μέλλοντα σύζυγό μου καὶ πῶς ὁ πατέρας μου, σὰν τὸν ρωτοῦσανε σχετικῶς, δὲν τὸ ἠρνεῖτο. Μολαταῦτα ἂν καὶ ἐθύμωσα τρομερά, ἀπέφυγα νὰ προκαλέσω ἐξηγήσεις. Ὁ Ζιλμπέρτ δὲν μ' ἄρεσε ἂν καὶ φερότανε μαζύ μου μὲ εὐγένεια καὶ ἔδειχνε διαγωγὴν ἄμεμπτη.

***

Περάσανε τρία χρόνια ἀφότου ὁ νέος αὐτὸς εἶχε μπῆ στὸ σπῆτι μας. Ἕνα βράδυ, πέρυσι, βρισκόμεθα στὴν ἐξοχή, ὁ πατέρας μου, ἡ μητρυιά μου, καὶ πεντέξη προσκαλεσμένοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων φυσικὰ φιγουράριζε καὶ ὁ Ζιλμπέρτ Μπεράν. Ὕστερα ἀπ' τὸ δεῖπνο βγήκαμε στὸ πάρκο γιὰ νὰ πάρουμε λίγο φρέσκο ἀέρα. Πίσω ἀπ' τὸ ἐξοχικὸ αὐτὸ σπῆτι, κάτω ἀπ' τὴν ταράτσα, ἦταν ἕνας πάγκος, ποὺ καθόμουνα πάντοτε, μονάχη. Καθισμένη στὸ μέρος αὐτὸ μιὰ νύχτα ἄκουσα ὁμιλίες ἀπὸ πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι μου, στὴν ταράτσα... Κατάλαβα πῶς μιλοῦσαν ἡ μητρυιά μου καὶ ὁ Μπεράν. Ἡ φωνή τους ὅμως ἦταν τόσο ζωηρὴ καὶ θυμώδης ποὺ αἰσθάνθηκα πῶς κάτι τρομερὸ θὰ μοῦ ἀπεκαλύπτετο.

Μοῦ ἔκανε κακὴ ἐντύπωση καὶ μὲ ἄφησε ψυχρὴ

Παρ' ὅλα ταῦτα φοβήθηκα στὴν ἀρχὴ καὶ θέλησα νὰ φύγω. Θὰ μ' ἔβλεπαν ὅμως... Ἐξ ἄλλου ἡ περιέργειά μου μὲ κάρφωσε στὴ θέσι μου.

Τὸ ὅτι ἄκουσα τότε ἦταν φρικτό. Ἡ μητρυιά μου καὶ ὁ Μπεράν φιλονεικοῦσαν. Κι' ἀπ' τὴν φιλονεικία τους αὐτὴ ἀνεκάλυψα φρικώδη πράγματα. Ἡ μητρυιά μου καὶ ὁ Μπεράν ἀπατοῦσαν τὸν πατέρα μου. Ὁ Μπεράν ἦταν ἐραστὴς τῆς ἀθλίας αὐτῆς γυναικός! Ὁ Μπεράν ἔκλεβε τὴ ὑποδείξει της τὸν πατέρα μου! Κατὰ τὴν φιλονεικία αὐτὴ ὁ Μπεράν τῆς μιλοῦσε γιὰ τὶς κλεψιές του καὶ τὰ ἐλλείμματα τοῦ ταμείου καὶ ἀπαιτοῦσε ἀπὸ αὐτὴν νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ σκεπάσῃ τὰ ἐλλείμματά του. Ἐκείνη τοῦ ἔκανε αὐστηρὲς παρατηρήσεις, καταθυμωμένη καὶ συλλογιζότανε μὲ τὶ μέσον θὰ τὸν γλυτώσῃ ἀπ' τὸ κάτεργο!... Ἔξαφνα ὁ ἄθλιος αὐτὸς τῆς εἶπε:

— Ὑπάρχει ἕνα μέσον... ἀρκεῖ νὰ θελήσετε...

— Ποιό; ρώτησε ἐκείνη.

— Ὁ γάμος μου μὲ τὴν Ζουλιέτα!

— Καὶ τολμᾶς, ἄθλιε, νὰ σκεφθῇς τέτοιο πρᾶγμα; Ἔχεις τὸ θάρρος;

— Ἔχω καὶ παραέχω κουράγιο, φθάνει νὰ γλυτώσω ἀπ' τὰ κάτεργα.. Μὲ τὴν προῖκα τῆς Ζουταλιέτ θὰ ἐπιστρέψω ὅσα χρήματα ἔχω τραβήξει. Ὕστερα, ἐφ' ὅσον θὰ εἶμαι παντρεμένος μὲ αὐτήν, δὲν θάχω νὰ φοβηθῶ τίποτα. Δὲν πιστεύω νὰναι ὁ Λαβαρντὲν τόσο ἄγριος καὶ τόσο κακὸς ὥστε νὰ στείλῃ τὸ γαμπρό του στὸ κάτεργο!

Ἐκείνη ἀκούγοντας τὰ λόγια αὐτὰ ἔκλαιγε. Δὲν ἐννοοῦσε νὰ διακοποῦν ἡ ἐρωτικές τους σχέσεις! Ἐκεῖνος τὴν ἐθώπευε καὶ προσπαθοῦσε νὰ τὴν ἡσυχάσῃ, παριστάνοντας τὴν κατόπιν ζωή τους, πλέον εὐτυχῆ γιὰ τοὺς δύο! Ἐγὼ θάμουνα ἀπλῶς τὸ θῦμάτους!

Ἡ φωνὲς σὲ λιγάκι πάψανε καὶ δὲν ἄκουγα παρὰ ψιθυρίσματα καὶ κρυφομιλήματα!... Ἔμαθα ὅμως ὅσα μοῦ χρειαζόντανε κι' ἔμεινα ζαλισμένη καὶ ἀπολιθωμένη...

Ὀχτὼ μέρες ὕστερα ἀπ' αὐτὴ τὴν τρομερὰ ἀποκάλυψι, ὅταν ὁ δυστυχισμένος πατέρας μου σκλάβος τῶν θελημάτων τῆς μητρυιᾶς μου, τόλμησε νὰ μὲ βιάσῃ σχεδὸν νὰ παντρεφτῶ μὲ τὸν κακοῦργον ταμίαν του, ποὺ δὲν μποροῦσα νὰ τὸν προδώσω φοβουμένη τὶς τρομερὲς συνέπειες, ὅταν ὁ ἴδιος Ζιλμπέρτ ψευδόμενος ἀναίσχυντα μοῦ ἐξέφραζε τὸν διακαῆ ἔρωτά του! καὶ ἡ ἴδια ἡ μητρυιά μου προσπαθοῦσε νὰ μοῦ τὸν ἐπιβάλῃ, στήνοντας παγίδα ἀποτρόπαιη στὴν τιμή μου, ἔγινα ἐξωφρενῶν καὶ κατέφυγα στὸ μόνο μέσον ποὺ ὑπῆρχε γιὰ νὰ σώσω τὴν τιμή μου. Στὸ περίστροφο ποὺ βρέθηκε στὸ χέρι μου!...

Ἐσκόπωσα τὴν μητρυιά μου, μὰ ἡ πρᾶξις μου δὲν ἦταν προμελετημένη! Μοῦ τὸ ὑπηρέτευσε αὐτὸ ἡ ἀνάγκη τῆς σωτηρίας μου καὶ τῆς τιμῆς μου! Γι' αὐτὸ δὲν λυπᾶμαι, οὔτε μετανοῶ!..»

Ἡ Ζουλιέττα Λαβαρντὲν ἀθωώθηκε.. Ernest Daudet